

SEŠ. 15.-16. - KNIHOVNA TVORBY - CENA 4 K

JULIUS FUČÍK:

V ZEMI, KDE ZÍTRA JIŽ ZNAMENÁ VČERA

KNÍŽKA O LIDECH, KTERÍ DĚLAJÍ PĚTILETKU

27 Dělníci Traktorstroje odcházejí z první směny

První traktory vyjíždějí z továrny 28

V truhlárně vznikla z iniciativy komsomolců první úderná brigáda na Traktorovém. Dvacet mladých dělníků. Dílna se uctivě podívá na jejich příklad a pak následuje. Celé oddělení stává se úderným, a vyzývá na socialistické soutěžení druhou dílnu se čtyřmi sty sedmdesáti dělníky.

To je 27. září 1929.

Poslední den tohoto měsíce je z 5597 pracovníků Traktorstroje 1627 v socialistickém soutěžení.

Devětadvacet procent.

I. V. 1930

5597 dělníků, techniků, inženýrů a úředníků pracuje na stavbě Traktorového v září 1929.

1627 z nich vstoupilo do socialistického soutěžení.

Devětadvacet procent.

V říjnu je na Traktorstroji 6570 pracujících.

2052 z nich je v socialistickém soutěžení.

V listopadu soutěží 2580 z 9050.

V prosinci 4398 z 9920.

V lednu roku 1930 je 4730 soutěžících mezi 8900 pracujícími.

V únoru ze 7550 — 6320 soutěžících.

Třiaosmdesát procent.

Čtyři z pěti dělníků, jež potkáš, jsou úderníci.

Skláníš se před číslicemi budování. Jsou veliké a strhující. Ale tyto zde jsou daleko vyšší, jsou mocnějšího rodu. Jsou to živé číslice, číslice lidí, základní číslice nové společnosti, číslice, které prozrazují tajemství zázraků, jež bys bez nich nikdy nepochopil.

Dědicové Vasků, kteří bojovali za svobodu, mluví v nich.

Dědicové Šurů, kteří padli za svobodu, mluví v nich.

Dědicové revolučního nadšení bojovníků za vládu rad, mluví v nich činy nového heroismu, který tvoří.

Přede deseti lety vypravovali si lidé na Salské stepi

i na Donu pověst o oddílu soudruha Kovaleva, který tři měsíce držel Martinovku proti vytrvalým útokům bílých, obklíčen se všech stran několikrát mocnějším nepřítelem.

Po celém světě nechť si dnes lidé vypravují pověst o úderné brigádě soudruha Sudarnikova, která provedla montáž gigantické kovadliny za pět dní místo plánovaných šestnácti. O komunistické brigádě soudruha Kílina, brigádě demobilisovaných rudoarmějců, která všechny lhůty svých prací zkrátila na polovinu. O brigádě soudruha Batulina z elektrárny, která práci deseti dnů prováděla ve čtyřiceti hodinách. O brigádě soudruha Krasavina, Didenky, Samochvalova, Spiridonova i těch, kteří nemají jmen, o tisících dělníků, kteří měli odvahu škrtnout pomalé plány a sílu vybudovat na stalingradské stepi jeden z největších traktorových závodů světa o devět měsíců dříve, než bylo plánováno.

Letopisy občanské války zaznamenávají smrt dělnického pluku číslo 345 na caricynské frontě. »Vzdejte se!« volal nepřítel, »Ne!« odpovídaly vintovky. Padli, všichni padli tam na kotě 408 v obraně revoluce.

Nechť v nových dějinách světa je zaznamenáno dílo mladých dělníků Traktorstroje, kteří v nejtěžší zimě montovali konstrukce a zasklívali veliké dílny. »Vzdejte se!« volal mráz a únava, »Ne!« odpovídala kladiva a nože. Dokončili svůj úkol, zvítězili tam na hlavním oddělení, na slévárně, na kovárně Traktorového, zvítězili v budování socialismu.

Dědicové Vasků, kteří bojovali za svobodu.

Dědicové Šurů, kteří padli za svobodu.

Dědicové revolučního nadšení bojovníků za vládu rad.

»Přiznám se,« říká americký inženýr na schůzi, oslavující výročí Říjnové revoluce, »přiznám se, neočekával jsem takovou práci, jakou jsem tu poznal. Představoval jsem si zaostalou zemi zaostalých dělníků a vy tu zatím pracujete ne hůře nejlepších amerických dělníků. Ne, co říkám, teď, kdy jste překonali nejtěžší počátky a osvojili si základy organizace práce, pracujete lépe, s úsilím pevnějším, s obětavější odvahou, tempem nadšenějším, než jsem kdy viděl. Pokládám za svou povinnost připomenouti vám tyto úspěchy v den, kdy slavíte své osvobození z krutého jha carismu...«

Mírně se usmívaje, odpovídá na pozdravnou řeč jeden z dělníků. Děkujeme, říká a jaksi mimochodem se zmíní o tom, že Říjnová revoluce neporazila cara, ale kapitalismus a že nejde ani tak o organizaci práce vůbec, jako spíše o *novou* organizaci práce, o jaké hovořil Lenin, o takovou, která probouzí iniciativu dělníků a buduje jejich tvůrčím nadšením.

Americký inženýr se asi tuze nestará o tyto jemné poznámky. Nerozumí ještě tomu, co vidí.

A jak má rozumět vzdálená Amerika?

Albert Kan z Detroitu trpělivě poslouchá naléhající sovětské inženýry. Je to přece jen velká zakázka a je tedy možno ztratit několik hodin s těmito stále spěchajícími lidmi, kteří určují nejkratší lhůty pro dodávky, jakoby svůj traktorový závod chtěli stavět v Americe a ne kdesi v jižní Rusi.

Když odejdou, přijme novináře, zvědavé uslyšení jeho mínění o sovětských zákaznících. Bude to zítra pěkný článek v novinách, nepřihodí se každý den taková sen-

sace, aby Amerika stavěla bolševikům celou velkou továrnu.

Albert Kan není skoupý na slovo. Dočteš se tedy několika vět uznalé vážnosti, několika detailních úsudků o projektu a pak perspektivy: samozřejmě, těžko je stavět v zaostalé zemi; u nás, v Americe, bychom postavili všechna ta oddělení, zmontovali všechny ty objednané konstrukce za pět, za šest měsíců; v Rusku budou k tomu potřebovat alespoň půldruhého roku; nic, říkám vám, není takovým nepřítelem úspěšné práce, jako zaostalost.

Novináři poctivě zaznamenali slova Alberta Kana.

Doufáme, říkají sovětské inženýři, spěchající znovu kanceláři, že vaše skeptické výpočty nebudou mít vliv na rychlost dodávky.

Albert Kan trpělivě ujišťuje, že nikoliv.

A nespěchá.

Daleko za mořem, na břehu Volhy, počínají mluvit o Detroitu s nepatrným nádechem neuctivosti. Copak dělá Amerika? Čekají už. Už jsou položeny základy. Už jsou připraveny jeřáby a kladiva. Americké konstrukce nepřicházejí. Amerika se zpozdila.

Nad Volhou se objevují první mlhy.

Podzim.

Zas bude zima, zas bude konec práce. A do konce příštího roku má být Traktorový připraven k dílu.

Snad má Albert Kan dost trpělivosti, ale na Traktorstroji už se netrpělivě dívají k jihu a očekávají telegram z Novorosijska, který by jim oznámil, že počalo vylovování vzácného amerického zboží. Neboť o tom není pochyby, že loď s očekávanými konstrukcemi nebude

stát ani hodinu v přístavu, obtěžkána nepovšimnutým nákladem. V Novorosijsku již vědí, co je to stalingradský Traktorstroj a chtějí se stát jeho spolupracovníky.

Telegram přišel 20. září.

24. září stály již vagony s konstrukcemi na staveništi.

25. září byly vztyčeny první nosníky slévárny.

Alberte Kane z Detroitu, odvolejte, dokud je čas! Řekněte, že jste se zmýlil! Přiznejte, že jste nevěděl nic o Říjnové revoluci! Přiznejte, že jste neměl ani tušení o lidech, kteří dělají pětiletku. Odvolejte svoje perspektivy, dokud je čas, Alberte Kane z Detroitu! Radím vám dobře.

Neslyší.

Třesk kovových ran ohlušuje, dlouhé jazyky autogenů syčí, houkají sirény jeřábů, kladiva dopadají, rozžhavené nýty tuhnou, na nosnících rozpřahají se první traversy, vzduch páchne ohněm, kovem a olejem, jsi na dně obrovského kotle, do něhož buší se všech stran a ty, zmámen, pobíháš v hluku, který rozmnožuješ svými kroky.

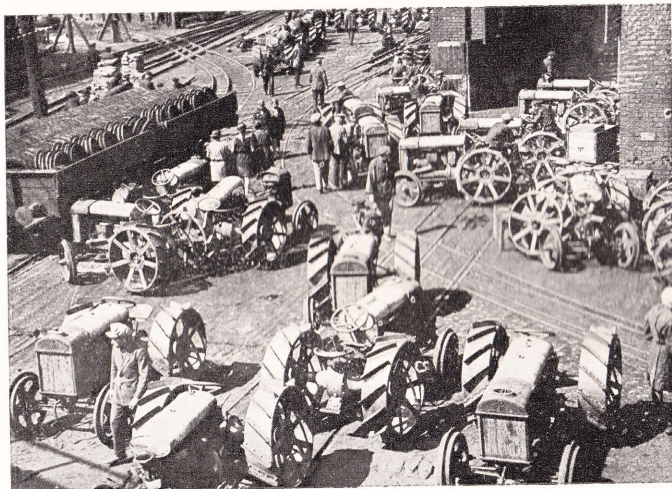
Pokus se popsat tuto bitvu, v níž není mrtvých, v níž roste armáda vůdců a vítězové dobývají pevností, jež právě vytvořili!

Půl tisíce nových dělníků v úderných brigádách.

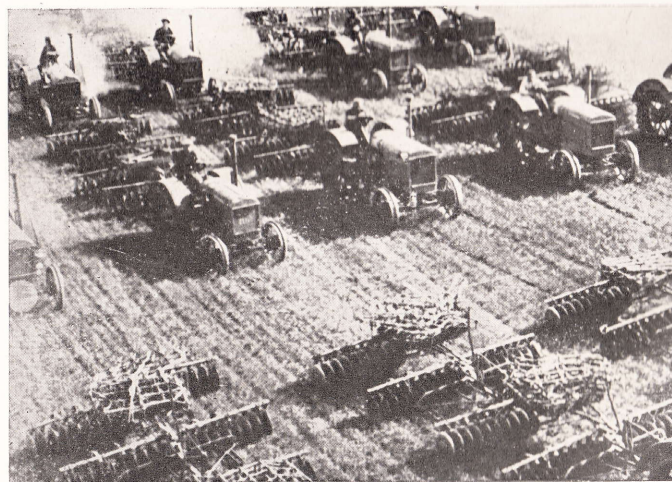
Tisíc.

Komsomolci prodlužují pracovní dobu: deset hodin denně. Party zasedají. Rokuje se dlouho o tomto návrhu. Po pravdě řečeno, nejsou názory zcela jednomyslné. Nakonec se hlasuje: Schváleno.

Pak se rozhořely reflektory: noční směna. Dnem i nocí poroste Traktorstroj.

35 „Rudý Putilovec“ v Leningradě rozšiřuje traktorové oddělení

36 Na sovětských polích již pracují první sovětské traktory

tvrdší hlupák, jestliže jsem v pohozené vodovodní rouře viděl dělo. Není to dělo, je to theodolit, je to ona malá, kouzelná trubka, do níž nahlízejí inženýři při vyměřování, dávající povely pomocníkům, kteří zapouštějí červenobílé tyče do okupované země. Chlapec otlučká lať a svoje prsty — to byl pomocník. V příkopě před vodovodní rourou vyroste nová velká továrna na traktory.

Byl to výklad věcný a přesvědčivý, ani gigantické rozměry dětského theodolitu nemohly vyvrátit jeho přesvědčivost a dověděl jsem se při něm, že jsem pokládán za Američana a že jenom proto je mi věnováno tolik času, který by jinak mohl být zachován pro práci obecně prospěšnou.

Poděkoval jsem srdečně za vážná slova, omluvil jsem se za to, že jsem zneužil vzácného času obou osmiletých budovatelů a byl bych učinil velmi moudře, kdybych byl zůstal při poděkování a omluvě. Ale mě pálila ještě jedna, jediná otázka. Nač stavíte továrnu na traktory? K čemu vám bude traktor?

Proč jsme se jen ptal? Mou otázku stihlo posupné mlčení. Pak byl vysloven s neskrývaným opovržením názor, že jsem podvodník, že nejsem vůbec Američanec a že naopak, kdož ví, nejsem-li vlastně tajný nepřítel sovětské vlády, zakuklený kulak, který chtěl vylákat tajemství stavby na dvou osmiletých chlapcích.

Mé ujišťování nebylo vzato na vědomí. Teprve když se Vaska dosyta vysmál mému pokoření a zaručil se za mne, získal jsme odpověď. Respekt jsem však u obou chlapců ztratil definitivně.